Ötödik évfolyam. 4-dik szám. Kolozsvártt, 1875. szerda január 6.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Évre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 15 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau.

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Bel-királyutcza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
a
„KELET“
Politikai és közgazdasági napilap
1875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet“ jelen évvel fennállásának ötödik évfolyamába lép. A közönség pártását kiérdemlendők, a közobajnak kivánnk eleget tenni, midőn lapunkat mérsékelt áremeléssel tetszetősebb és nagyobb alakban uj betükkel állitjuk ki.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Egész évre . . . 15 frt.
Félévre . . . . 8 „
Negyedévre . . . 4 „
Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

Kolozsvár, januárban 1875.

Stein János
a „Kelet“ kiadója.

Az új év eredményei.

(A.) Uj év első napja gazdag volt olyan eredményekben, melyek hazánk belpolitikai életének terén figyelmet és megfontolást érdemelnek. A Budapesten idező deákpárti képviselők kivétel nélkül s feltünő nagy számmal tisztelegtek a párt vezérénél a kinek sulyosan beteg Deák Ferencznél. Milyen meginditott a tisztelgés jelenete mindenkit. A betegség sulya roppant nyomokat hagyott vissza ama férfiun, kinek nevéhez annyi nemes munka és önzetlen hazaszetet emléke füződik. A párt, a buzgó barátok és régi bajtársak mélyen meghatva állottak a beteg vezér körül s a tisztelgés olyan volt, mint midőn egy család tagjai tisztelegnek a legidősebb rokonnál. A tisztelgés a párt összes elemeit összegüjté az ősz vezér körül s ez annak politikai jelentőséget is kölcsönzött. Csak a conservativ töredék tagjai tündököltek ez uttal távollétökkel s mintegy manifestálni akarták, hogy nem tartoznak többé a Deákpárt kötelékébe, a mi egyébirant, senkinek sem fog szivfájdalmat okozni.

Sokkal fontosabb az, a mi ugyancsak tegnap a balközép vezetőjénél Tisza Kálmánnál történt, ki pártja uj évi üdvözlése alkalmából nagy programmszerü beszédet tartott, mely a szónok kiváló egyénisége folytán kétségkivül joggal keltnetett feltünést. Tisza ujolag kitűzi a coalitio meglehetősen viharviselte zászlóját; ujolag elmondja, hogy mily jó lenne, ha a független, hazafias és magyar elemek egyesülnének, de csak „elveik feladása nélkül.“ Itt tehát a régi nótát hallijuk: a dallam és a szöveg ugyanaz s a mint a mult tavaszszal nem bírt senkit magával ragadni, ugy ez uttal sem részesülhet más sorsban, mint a minővel akkor találkozott. A mult év március havában a koronás király megbizásából az a férfiu kezdé meg a coalitionalis alkudozásokat, a kit a királyi felség a kormány megalakitására hatalmazott föl. Szlávy József elment ama határig, a meddig a Deákpárt sarkalatos elveinek „feladása“ nélkül mehetett s a hosszas értekezéseknek még is az lett a végök, hogy a coalitio megbukott. Akkor az elvek feladása nélküli coalitiót Tisza Kálman ugy értelmezte, hogy ő maga nem fog lemondani semmiről. Ő ragaszkodik teljesen régi programmjához s legfelebb azt igéré, hogy bizonyos kérdések napirendre hozatalát nem fogja sürgetni. A Deákpárttól azonban igen lenyeges elvek feladasat követelte s igy megbuktatta a coalitiot akkor, midőn az a korona kezdeményezéséből indult ki; megbuktatta akkor, midőn a többség vezetői őt a kisebbség vezetőjét hivtak fel az egyesülésre.

Tegnap Tisza Kálmán ismét fölelevenité az ügyet, de beszéde ama hatast teszi, mintha sirja lenne a coalito eszméjének. Mit tesz Tisza? Ő maga szólitja föl a Deákpártot a coalitióra, de teszi ezt oly modorban, mintna ő lenne a helyzet ura, a többség vezetője, a Deákpárt pedig a kisebbség. Sőt Tisza többet tesz: hevesen, igazságtalanul megtámadja a Deákpártot és azután meg is azt mondja neki, hogy csatlakozzék hozzá. Ily körülmények közt most sem varhatni a coalitió megvalósulását. A két párt útai elváltak egymástol és pedig veglegesen. A jövő veszélyeivel ismét a Deákpárt maga fog megküzdeni s reméljük teljes sikerrel.

A nemzet ujra bizalommal néz a Deákpártra; tudja, hogy a pártok nem csalhatatlanok, hogy ő is követett el sulyos hibákat, de tudja azt is, hogy e hibák helyrehozása egyedül csak pártunktól várható. A nemzetben ujra fölébredt a deákpárti lelkiismeret; mindenütt élénk a mozgalom, az erdélyi részekben épon ugy mint másutt s ama kisérletek, melyek a végből tétettek, hogy a coalitionak megvalósulását a parlamenten kivül kezdeményezzék, mindenütt tökéletes hajótörést szenvedtek. A nemzet ujolag legközelebb és kétségbevonhatatlanul kifejezte, hogy nem akar sem új pártalakulást, sem coalitiot s politikai iranyadó köreink ugyane nézetben vannak. Rendületlen ragaszkodás a deákpárti zászlóhoz vezérel ma mindenkit s a mint a vidék józan tapintata Erdélyben és Miskolczon egyaránt visszautasitá az experimentumot, mely a Deákpárt dominaló helyzetének megdöntésére vezetett volna, ugy nem fog itt a fővárosban semmi olyan sem történni, a mi által irányadó köreink a nemzeti közvélemény többségének ezen nézetével és magatartásával ellentétbe jutnának.

— **Ujévi üdvözlet** Tisza Kálmánnál. A balközép tagjai d. e. 11 órakor a körből kiindulva Tisza Kálmán lakására mentek a Sándorutczai gr. Degenfeld palotába, Hol a lelkes éljenzéssel üdvözölt pártvezért Várady Gábor a balközép körének elnöke a következő szavakkal üdvözlé:

„Mélyen tisztelt barátunk! Mióta hazánkban az alkotmányos élet a politikai küzdelmekkel karöltve megujult, 1867 kivételével sem állottunk oly fontosságu évvel szemben, mint az, melynek küszöbére ma léptünk.

Eltekintve a jövő évi koltségvetés legközelebb bekövetkező tárgyalásától, a melynek alkalmával először lesz nagyobb mérvben megkésérelve az általunk oly rég követelt takarékosságnak tényekkel megtestesitése; előttünk áll ez évben a képviselők választása s azon országgyülés, a melynek nemcsak nevezetes általunk rég sürgetett beleformok valósitása leend egyik főfeladata, hanem a mely a törvény értelmében is némely közjogi kérdés tárgyalását, revisióját s megállapitását sem utasithatja el magától.

Mindezek egyenként is elég fontosak arra, hogy komoyan gondolkozzunk felettök.

Azért jövünk mi hozzád jó kivánatainkkal és reményeinkkel, miután ugy vagyunk meggyőződve, hogy ha vannak e hazában férfiak — pedig vannak — a kik államunk csaknem megfeneklésnek indult ügyeit rendes utba vezetni, pénzviszonyait, közigazgatásait, igazságszolgáltatását regenerálni képesek: ugy ezek egyike bizonynyal te vagy.

Kivánságunk egyike az, hogy pártunk kebelében azon szép egyetértés, mely a 14 hónappal ezelőtt történt hullámzások után és talán következtében teljesen megszilárdult, a reánk következő nehéz napok alatt se veszitsen semmit is tömörségéből.

Kivánságunk másika az, hogy mielőbb egyesüljenek a képviselőháznak, országgyülésnek és az egész országnak jobbjai a küszöbön álló nagy munka sikeres létesitésére.

És hogy ez megtörténhessék, kivánnunk kell végül, hogy téged, mint a ki hivatva, de sőt kötelezve vagy a megoldásra váró nagy és nehéz munkáknál a vezéri teendők egyik jelentékeny részét elvállalni, teljesiteni, — a gondviselés állandó erős egészséggel áldjon meg, áldjon meg hosszu élettel, mert a te életedre mindnyájunknak, az egész hazának nagy, igen nagy szüksége van.

Te pedig mélyen tisztelt férfiu, vezérelj bennünket a kijelölt uton mint ezt mindig tenni szoktad, erélylyel, határozottsággal.

— **Tisza Kálmán** beszédének is csak kivonatát adhatjuk. Előre bocsátva a közeljövőben szőnyegre kerülendő kérdéseket, T. K. kijelenti, hogy ezek kielégitő megoldása „a politikai viszonyok és pártok jelen zilált állapotában alig remélhető.“ A helyzet komoly; ez meglátszik Magyarország ellenemeinek magatartásán is. „A kiegyezés módozatairól politikai tekintetből ez alkalommal nem szól, de azt tartja, hogy a Deákpárt már 67-ben vetette meg a pénzügyi bajok alapját. (Helyesebben: ezt megvetette mindkét párt, 1869-től fogva). Kötelessége a bal oldalnak a veszély elhárítására közreműködni, ha szintén saját külön elveit ez alkalommal nem is érvényesiti“ — (ugyanezen záradék, mely e szavakban foglaltatik, tette eddig s fogja, ha föntartatik ezentul is lehetetlenné tenni a két párt jobbjának egyesülését); — de szerinte a jobboldal eddig a baltól elveinek elhagyását és megsemmisülést (helyesen: magábatérést és ujjászületést) kivánt, amit ez ma sem tehe meg. Ezekután T. K. természetesen kételkedik afölött, vajjon lehetséges lesz-e a pártok jobb elemeinek egyesülése a mostani bajok elháritására. Ezt ő is üdvösnek tartaná (de egyetlen elófeltételét nem teljesiti és hiszi, hogy ha vannak a képviselőházban elegendő számmal olyanok, kik tőle elveiről való lemondást nem kivánnak, ezek kézet fognak fogni az uj rendszer inaugurálására. Különben „fogásnak“ tart minden oly magánbeszédet, mely a pártok ujjáalakulásáról foly irányadó körökben.

Nyilt szó.

Ujévi üdvözlést kapott egy néhány városi főispán felmentetésében.

Semmi több ez, mint egy néhány szükségfeletti hivatal beszüntetése s egy néhány egyénnek e hivatalból kilépése.

De vajjon nincs-e a kormánynak ezek iránt erkölcsi kötelessége!

Vajjon szabad-e az, hogy egy néhány becsületes embert, kiknek az előtt foglalatosságok volt és ebből jövedelmet huzhattak, és élhettek, csak ugy simpliciter a hó hátára kitenni, oly esetben, midőn ők, ha becsületesek, életh ossziglan vélték állásukat megtartani.

Vajjon szabad-e mindezeket azoknak gunykaczajának tárgyává kitenni, kik már eleinte is a városi főispáni institutio iránt, ellenszenvvel viseltettek.

És most nevetve és dörgölve kezeiket énekelhetik a népdalt: „Lám megmondtam Angyal Bandi, ne menj az alföldre.“

Vajjon az országgy ülés és kormány irányában neveli-e a bizalmat ez utóbbinak egyik támaszában a hivatalnoki karban, ha csak azt látják: ime egy néhányat közülök csak amugy „mir nichts, dir nichts“ elbocsátva azt mondják bucsuztatóúl: „Allah nagy“, gondjukat viseli. „Azt látjuk a bibliából, hogy az ég a madaraknak és futó vadaknak gondját viseli, de hogy a sodrokból és eddigi működési körükből kivett egyéneknek gondjukat viselné, arról tudomásunk nincsen, pedig ha a kormány nem gondoskodik más állomásról azoknak, kik bona fide felcsaptak, bizony csak az égi madarakkal egy gondoskodásra lesz szükségök.

Mi reméljük, hogy a kormány ezt tenni fogja kivált azok irányában, kiknek más fenntartási módjuk nincs, mert ez volt, de tegye addig, mig ezek el nem nyomorodva nem kiáltják: „Adsz ugyan hust, de már nincs fogam megrágni.“

Gondoskodnia kell róluk, vannak praefecturái, melyekben igen sok helyt idegenek vannak alkalmazva, csináljon helyet azoknak, kik arra valók. Azután az új adó törvények szerint nyilnak uj állomások tegye be azt, ki erre megfelelni képes lesz.

De ne mondja hű embereinek azt:

Te, ki jól szolgáltál,
Te, ki bennem biztál,
E jó szolgálat és bizalom jutalmául
Tied a koldusbot!

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

PUNIN ÉS BABURIN.

Elbeszélés.

Irta:

TURGENJEV IVÁN.

I.

(1830.)

(Folytatás.)

— Csak semmi utbaigazitást, ha szabad kérnem, — szakitám félbe szavait, jobban tudom én önnél, hogy . . .

Önnek még tanulni kell — vágott élesen szavamba Baburin — ön azon korban van, midőn az ember tanul és nem oktat másokat . . . A mi engem illet, tökéletesen ismerem kötelességemet, de jogaimat is; ha tehát ön tovább is megtartja e hangot és modort irányomban, akkor kérnem kell, hogy hagyja el szobámat.

Hogy mi kimenetele lett volna e vitának nem tudom, ha e válságos perczben, Punin az ő ugatag mozdulataival s hosszu lábaival, be nem lépik a szobába.

Alkalmasint észrevette mind kettőnk arckifejezéséből, hogy valami kellemetlenségnek kelle közöttünk történni, mert nyájas mosolyal nyujtá előmbe mind két kezét, miközben élénken szólt:

— Ah, ifju ur, ifju ur! eljöttél engem meglátogatni! (Mi ez? gondolám magamban, ugy hiszem már tegez is e különcz.)

Jerünk gyorsan ki a kertbe; minő pompa felfedezést tetem én ott! . . . Aztán minek is üljünk itt ebben a fojtott légü szobában.

Követtem Punint; a küszöbről visszapillantva, méltóságomnak hittem tartózni vele hogy egy kihivó tekintetet vessek még Baburinra eltávozásom előtt.

Ő kicsinylő kifejezéssel vonta fel vállát feleletül, s még közbe reá lehelt a törölközőre, alkalmasint azt akarta ezzel mutatni, menynyire nem törődik velem.

— Mily szemtelen paraszt ez az ön barátja! szólék Punin-hoz, miután bezárult utánnunk az ajtó.

Punin roppant megütődéssel nézett reám s megállott.

— Kiről tetszék beszélni? — kérdé szemmeresztve, bámuló hangon.

Nos természetesen szólok ott benn . . . hogyan is nevezte csak őt . . . arról a Baburinról.

Semeonits Paramon-ról?

— Igen, igen, arról a fekete tatárarczuról.

— Ej, ej, ej, fiatal ur, fiatal ur! Már hogyan is tud ilyesmit beszéleni?!

Semeonits Paramon, a legbecsületesebb, legtiszteletreméltóbb ember az egész föld kerekségén, a legszigorubb elvekkel bir, s mindenben rendkivüli, nem közönséges egyén! Hanem igaz, hogy a sértést nem türi senkitől, mivel ismeri s érzi saját becsét.

Azzal barátocskám óvatosan kell bánni, mert ez — s itt lehajolt Punin s halkon fülembe sugta — egy rebublikanus.

Bámulva tekintettem Puninra. Ilynemü magyarázatot csakugyan nem vártam. Történelmi könyveim nyomán tudtam, hogy a görögök és romaiak hajdan köztársaságot alkottak volt, s ezeket mindég sisakban, kerek pajzsokkal ellátva, s meztelen lábszárakkal, képzeltem magamnak; de hogy a mi időnkben is, különösen Muszkaországban s itt a twerse i kerületben, hol nagyanyám jószága feküdt, létezhetnének még ily köztársasági emberek, ez egészen megzavarta eszmemenetemet, s megfoghatlannak tetszék előttem.

— Ugy van, ugy édesem, Semeonits Paramon valóságos republikánus, ismétlé szavait Punin; és már most tudhatja ön, hogyan kell vélekednie s beszélnie egy ily emberről! Hanem most jöjjön velem a kertbe. Csak képzelje mit fedeztem ott fel, egy veresbegy fészkében kakuk tojást! Nem de csodálatos dolog?

Követtem a Punint a kertbe, de még mindég nem tudtam kiverni fejemből azt a Baburint, s mindég ismételtem magamban egy republikánus! Rep-ub-li-ká-nus! — Ahá, fejezém be fejtegetésimet, most tudom már miért is oly kék neki a szakála.

E napon ki lett jelölve álláspontom e két egyéniséggel szemben. Baburin inkább ellenséges indulatot keltett bennem, mit ugyan enyhitett később a becsülésnek egy neme, melyet kénytelen valék iránta érezni. Hanem ekkor is inkább féltem s tartózkodtam tőle még, midőn rendre-rendre el is tünt modorából az irántam előbb tanusitott durvaság. Hogy Puninról legkevésbé sem féltem, úgy hiszem felesleges mondani is; még csak nem is becsültem őt, egyszerüen — bolondnak, féleszünek tartottam szegényt, hanem azért őszintén vonzódtam hozzá. Órákat tölteni vele, hallgatni elbeszéléseit, nagy gyönyört okozott nekem. Nagyanyámnak e benső viszony az ily „söpredékekkel“ — canaille-lal — miként magát kifejezé, nem is tetszett teljességgel; hanem azért mihelyt kiszökhettem, azonnal siettem az én különös barátom felkeresésére. Különösen azóta voltak gyakoriak összejövetelink, mióta nagyanyám Friquet kisasszonyt visszaküldötte Moszkvába büntetésből, a miért egy átutazó törzstisztnek panaszkodni mert, a házunkban uralgó roppant unalmas életről.

Punin sem unatkozott legkevésbé is e folytonos együttlét alatt velem a tizenkét éves fiuval: ellenkezőleg keresni látszék társaságomat.

Hányszor figyeltem ily módon elbeszéléseire, a mint úgy bizalmasan együtt ültünk a tömött puha gyepen, egy egy susogó ezüst nyárfa árnyában, vagy a vizmelletti sás között vagy a kavicsos nyirkos parton, hol sürü kigyó alakra összefonódott száradt fagyökerek meredeztek körültünk.

Itt beszélte el nekem Punin körülményesen egész élete történetét, boldog és boldogtalan napjait, mit én mindig oly őszinte rémülettel hallgattam végig. Apja dekán volt egy kis falusi községben — igen kitünő jeles férfi, miként ő állitá — csak néha, mikor egy pár pohárkával kelletinél többet ivott, volt kérlelhetlen szigoru.

Punin maga egy papnöveldében nyerte kiképeztetését, de a vizsgálat alkalmával megbukott s mivel úgy sem érzett magában legkisebb hajlamot is a papi hivatásra, tehát felcserélte azt „világi állással“ minek következtében „tüzzel, vizzel ketle küzdenie“ s egy vagyontalan szegény ördög minden szenvedését átélni, míg végre a koldusbotnál pihent meg, „És ha ez idében ösöze nem hoz a sors az én jóltevőm és szabaditómmal, Semeonits Paramonnal,“ szokta mindig hozzá tenni Punin — akkor bizonynyal elsülyedek a bünök posványába s ott rekedek örökre.

Különös előszeretettel viselhetek Punin, a dagályos s az ő fiatalságában még nagyon használt mesterkélt kifejezések és szólás formákhoz. Minden csodálatba ejté őt, s a legegyszerübb dolog képes volt mint egy gyermeket elragadni. Hogy én se maradjak hátrább, igyekeztem őt utánozni, s mindent oly tulzólag kezdtem előadni, hogy vén dajkám sokszor kifakadt ellenem.

Te ugy beszélsz gyermekem, mintha az ördög bujt volna beléd, csak vess gyakran keresztet magadra, hisz annyi bolondságot beszélsz itt össze vissza!

Bármenynyire múlattattak is a Punin elbeszélései, de azt mégis jobban szerettem, midőn olvastunk együtt, összeültünk gyakran valamely csendes zugába kedvencz helyeinknek, s ott együtt élveztük gyönyörrel egy-egy régi penészszagu nagy könyv tartalmát. Minő kedvteléssel figyeltem ama dagályos költeményekre, melyeket ő különösen szeretett, s melyeket kissé orrhangból elragadtatással szavalt el nekem. Volt még egy különös sajátsága a vers olvasasnál; először halkan elmormogta magábaa a költeményt — ő „olvasási tervezetnek“ nevezte ezt — ekkor aztán riadó trombita harsogással adta előmbe ugyanazt „tisztázva“, felindulástól remegve szökött fel helyéből, lelkesedéstől lángoló arczczal., , Igy olvastuk mi el együtt ama régi időbeli szerzők müveit: Lomonoszow, Szumarokon és Kantemirt (mentől ókoribbak voltak a költemények annál inkább megfeleltek Punin izlésének) sőt még a „Russiádát“ is Cheraskow-tól.

(Folyt köv.)

Jövő számunk a közbeeső ünnep miatt pénteken jelenik meg.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

BELFÖLD.

Csikszék, 1874. decz. végén.

(Iskolatanácsi gyülés.)

A csikszéki iskolatanács f. hó 22-én tartá ez évben utolsó évnegyedes gyülését, melyben, ha a szőnyegen forgott kérdések képesek voltak is a közérdekeltség élesztését és ébrentartását eszközölni, de a tanácskozás folyamatán két sajnos körülmény által előidézett nyomott kedélyhangulat tükröződött vissza.

Antalfy Károly, e minta-tanfelügyelő, ki a legdrágább anyagi vagyont, mivel ember birhat, az egészséget, hozta hivatásának áldozatul, daczára fokozódott mérvü kórállapotának, személyesen elnököltt a gyülésen. A máskor oly kedélyes s már csak jelenlétével is felvillanyozó tanfelügyelő beteges állapotának szemlélete képezi az egyik lehangoló körülményt.

Nincs számbavehető ember, a ki látva ezen szaktekintély működésének eredményét, önkénytelenül is tisztelettel ne hajolna meg multjának és jelenének érdemei miatt a derék férfiu előtt.

Annál boszantóbb tehát és a közügyre károsabb visszahatásu az, ha olyatén gyanusitásokat észlelünk, minőket a „Hon“ irkászának bomlott agya nevezett lap 294. számának reggeli kiadásában Antalfy ellen szélnek eresztett. (A „Magyar Polgár“ botrányt éhező gyomra szintén magába vette a gyanusitást.)

Antalfy a háromszéki iskolatanács elé terjesztett évnegyedes jelentésében panaszolkodik, hogy legerélyesebb intézkedései is némely községi elöljáróság bünös közönyének szirtjén hajótörést szenvednek, kéri egyuttal a szék törvényhatóságát, hogy a községi elöljárókat tevékenységre serkentse.

A „Hon“ irkásza erre azon gyanusitással felel, hogy könnyebb a tanfelügyelőnek a felelősséget az elöljáróságra háritani, mint saját szemében keresni. Ugyan miféle gerendát emleget az irkász? Rukkoljon ki vele, különben azon föltevésre jogosit, hogy tisztátalan forrásból meriti indokát az ilyen burkolt gyanusitásokhoz, melyeknek mottója:

„calumniare audacter semper aliquid haeret.“

Minő eszközökkel rendelkezik a tanfelügyelő, hogy ezek révén intézkedéseinek érvényt szerezhessen? . . . Egyedül tekintélyének az alanyi fensőbbségben culmináló erkölcsi sulyával adhat lökést a szolgált ügynek. Önök ettől is megfosztani törekednek lenyügözik a működés szárnyait s aztán haladásra unszolják. Hol a józan ész?!

A tanfelügyelői intézmény megölő betüjét az executiva potestas hiánya képezi; e nélkul azon mervben devalválódik a hatalom birtoklói előtt kunyoráló szerepkörré, a melyben a tekintélyen rágódó éhenkórászok száma növekszik. Ám a hiányt pótolni, gyanusitás helyett összevágó működéssel lenditeni az ügyön: ez a valóban hazafias cselekmény. Az egymást kölcsönösen paralyzáló ellenhatás kórtünetei nem kevésbbé veszélyesek, mint dicstelenek.

Ezen, az ügy érdekében, minden háttér nélkül koczkáztatott kitérés után azon passusát emelem ki az elnöki megnyitó beszédnek, mely a másik lehangoló körülményt szülte. Elnök ugyanis constatálja, hogy ha vannak is az iskolatanács tagjai közül nehányan, kik meg nem jelentek, távolmaradásuk oka abban lel megfejtést, hogy a törvényhatósági bizottság gyülése pár nappal előbb tartatván, ily zord időben egészségök veszélyeztetése nélkül egymás után kétszer hosszasabb utazásra nem vállalkozhattak. Volt azonban az iskolatanácsnak egy tagja, a ki soha sem maradt el onnan, hová őt a kötelesség szólitotta; most mégis elmaradt, fájdalom! örökre, mert — megszünt élni.

Ez iskolatanácsos néhai Koródy István, a csikszéki földm. felsőnépiskola igazgatója s az általános tanitó-egylet feledhetlen elnöke. Folyó évi szeptember 24-én remekelt a gazdasági szakosztály vizsgájával, mint e nemben elsővel a hazában, rá következő napon elnököltt az általános tanitó-egyleti gyülésen, 26-án pedig résztvett az iskolatanács ülésében — először és utolszor! Októberben már a halál jégkeze érinté a közügyért mindég melegen dobogó szivét.

Ő a munka embere volt. A 48-iki szabadságharczban, daczára ifju — mondhatni gyermekkorának, tevékeny részt vett. (E sorok irója előtt nem egyszer emelkedett önérzettel beszélgetett szabadságharczi élményeiről.) A szabadságharcz alkonyodtával az osztrák hadsereghez soroztatott be. Innen megszabadulva, előbb mint normalis tanitó, majd Gy.-Szt.-Miklóson mint reáltanodai tanár vivott ki elismerést. 1870-ben a közoktatási kormány gazdászati intézetek tanulmányozása végett külföldre küldötte.

E kiküldetést aligha valaki ugy értékesitette, mint Koródy; azonban ez utazás rá nézve végzetes is volt, mert a vas-zorgalom- és feszitett munkának idült betegség lön bére, ugy, hogy az egykor herculesi erő utóbbi (igazgatói) alkalmazásában annyira megtört a roppant munka alatt, miszerént már csak a szellem lazulni nem tudó ruganyossága feszité és készteté izmait munkára.

(Vége köv.)

Magyar lapok szemléje.

A „Reform“ Tisza Kálmán ujévi üdvözletét veszi bonczkés alá. Tisza nem viselt keztyüt, midőn a politikai beteget meglátogatta. Kiméletlenül és keserün nyilatkozott a helyzetről, és abban főleg az ő politikai ellenfeleiről. A Deákpárt megosztását, s a kormány megbuktatását tüzte ki czéljául és pedig haladék nélkül, még a választások előtt. A „Ref“ szerint Tisza ujévi beszédében őszinteség dolgában semmi kivánni való nem marad, de politikai beltartalomra nézve annál több. Elfogultsággal kezeli a balpárti államférfiu a kritikát. Elmélkedései sem a historia, sem a statistikai igazság kellékeivel nem birnak. Azt hiszi, hogy Tisza enuncziacziója nem fog változtatni senki itéletén, annál kevésbé, mert őt higgadt és pártatlan birónak tekinteni még saját párthivei is alig lesznek hajlandók. Tisza Kálmán látköre még mindég nem terjed tul az alsóház ülésterminének falain, s politikája a balközép hitvallás dogmáiban leli korlátait.

A „Pesti Napló“ Tisza Kálmán beszédében a coalitio utját bevágva látja hosszu időre. Ha Tisza beszéde közelebb jött a Deákpárthoz, csak azért tevé, hogy ezt nagyobb erővel taszitsa el magától. A coalitiot az államjogi kiegyezés fenyegetése mellett létesiteni lehetetlennek tartja.

Az „Ellenőr“-ben Csernátony „Lenni vagy nem lenni“ czim alatt egy czikksorozatot kezd, melyen az egészséges pártalakulásról tisztán a jövő választásokra vonatkozólag elmélkedik. Neki azon erős, folytonos és változhatlan meggyőződése van, miszerint a parlamenti rendszer csak ugy lehet valódi, hatályos és üdvös, ha abban a liberalis és conservativ fogalmak és vonzalmak szerint alakult két nagy párt van, melyek az ország kormányzásában — a mint többségre vagy kisebbségre jutnak — egymást felváltják: s azért egy figyelmeztetést intéz az ország azon két államférfiához, kiknek vezértehetségeit a jelzett két párt megalkotására hivatottaknak tartja Tisza Kálmánhoz és br. Sennyey Pálhoz. A figyelmeztetést közelebbi számaiban fogja közleni.

A „M. Politika“ ugy találja, hogy ezelőtt nehány évvel a Deák-párt ujévi tisztelgése ősz vezérénél politikai fontossággal is birt, a mennyiben ez alkalommal Deák Ferencz több izben jelezte a helyzet legközelebb várható fordulatait, az uralkodó politika mozzanatait. A Deák-párt mostani tisztelgése Deáknál politikai horderővel nem birt. Az a kegyelet ünnepe volt. A párt régi hüsége ragaszkodását s szeretetét nyilvánitá azon férfiunak, ki erős vezére vala, azon reményben, hogy e nyilatkozat lelki vigaszul és erősitőül szolgáland a betegnek. Nagyobb politikai érdeket tulajdonit a balközép tisztelgéséhez Tisza Kálmánnál, de ennek beszédéhez még most commentárt nem ir.

A „Hon“ azon kérdést teszi, hogy jobb szeretnék-e, és a hazára és pártjára nézve jobbnak tartanák-e az illetők, ha a Bittó-kormány alatt esnek meg a választások, mintha egy Tisza kormány alatt? Ha igen, akkor azt kivánja, itéljék el a Tisza beszédét, ha nem, akkor hallgassanak!

A „Nemzeti Hirlap“ Tisza Kálmánt oly talentumnak tartja, ki egy józan politika szolgálatában képes volna eredményeket felmutatni. Minden azonban attól függ, kész-e Tisza Kálmán és pártja őszintén, utógondolat nélkül elfogadni a 67-ki alapot? A „Nemz. hirlap“ azt hiszi, hogy a quótát leszállithatjuk, önálló magyar bankot állithatunk; a kereskedelmi- és vám-szerződést módosithatjuk, kérdéssessé tehetjük, reformálhatunk mindent, de a 67-iki államjogi alap kérdéssé tételét meg nem engedhetjük, azért felhivja őket: ismerjék el őszintén a 67-es alapot, és egyesüljenek a kiegyezés hiveivel egy erős, szabadelvü párttá Ez nem eshetnék meg némi következetlenség nélkül, az igaz. De ne feledjék, hogy vannak pillanatok az életben, midőn a köveskezetlenség nem hiba, hanem az erények legnemesbike. A szerencse kedvezése azt hiszi, Tisza Kálmánnak s a baloldalnak könnyü alkalmat nyujt a nemzet hálájának kiérdemlésére, vajjon lesz-e bennök elég belátás és elég önzetlenség arra, hogy azt megragadják?

Szász lapok szemléje.

Emlitette volt a „Kelet“ is, hogy a szebeni „Tageblatt“ jónak látta olvasóinak egykedvüségét egy catastrópha-hirrel villanyozni fel. E végre igen természetesen nem választhatott alkalmasabb tárgyat, mintha a magyar államnak általa mártiusra határozott bukását jelenti be. Szintén emlitők, hogy a „Tageblatt“ot szász collegája a „Hermanstädter Zeitung“ megtámadta. Nem azért idézzük most e támadás szavait, mintha valamely nevezetességet fedezhetnénk fel benne, hanem a mivel előnyösen jellemzi ezen szász organum higgadtabb észjárását.

A „H. Ztg.“ tehát igy ir e tárgyról: „Karácsonyi ajándékul mi is meglephetnők olvasóinkat oly sensatiós hirekkel, melyek ma nap némi valószinüséget idézhetnek elé, de a tényleges alapot mégis nélkülözik. Mi azonban lemondunk az ily hatásvadászat és felzaklatás dicsőségéről, mert mi nem akarjuk feltenni olvasóinkról, hogy elhidjék, miszerint például a király a miniszter tanácsban a legközelebbi márcz. hóra krizist jelentett be, s a „miniszterek egyike“ sietett ő felsége e „bizalmas“ közlését, hamarosan melegében egy — — hamburgi lapnak feltálalni. Épen nem kell márcziusig se várni, hiszen a krizis már régóta meg van; de véletlenül a hazaszeretet kellő mértékét birjuk, hogysem az ily szomoru események felett károrvendve ugrándoznánk; ellenkezőleg a közjólét érdekében óhajtjuk, hogy a krizis szerencsésen legyőzessék, s hogy márcziusig in capite et membris egészségessé, erőssé váljon államéletünk. Ily feltámadást óhajtunk mi karácsony ünnepének küszöbén az országnak, kedves husvéti ajándékul.“

A „Tageblatt“ még ezen megjegyzéseket is árulásnak veszi a „cosmopolitikus ujságtól“ és a szerkesztői üzenetben reprodukalván, az illető bécsi tudósitójának ujólag köszönetet mond sensatios tudósitásaért, mely nagy port vert fel, s azzal bizonyitgatja a tudósitás valódiságát, hogy — ugy mond — ha tudósitója mint nem miniszter nem is volt jelen az illető minisztertanácsban, de hát akkor azok a kik azt állitják, hogy ő felsége nem mondta volna az általa idézett szavakat, azok jelen kellett legyenek, vagy valamelyik minisztertől kellett, hogy a hir dementijét „bizalmasan“ megtudják. „Miért is nem miniszter ön?“ — irja az illető bécsi tudósitójának — talán éppen jó magának a „Tageblatt“ szerkesztője.

Karácsonra borongós érzelmek szállották meg most emlitett jó barátunkat és igy irt:

„És mégis, és mégis a magyar állam polgárának, Erdély lakójának, a szász nép hű fiának a szent szózat „béke a földön s öröm az emberek közt“ soha se hatott oly fájdalmasan a lélekre, mint a jelenben. A jók ujból ugy állanak az országban, mint kik gazdagabbak a csalódásokban, s szegényebbek a reményekben, s panaszkodnak, hogy nekiek kenyér helyett követ adnak.“

„Igen — folytatja tovább — erre mutatnak a jelek, melyeket kevéssel ezelőtt még lehetetlennek tartottak volna. Az uj államesszme akaratnélküli pajzshordozója, Erdély magyar nemessége, mely vakon vezetőivel eddig árkon bokron keresztül hatolt, a vezető kezek ellen kel fel, s szemeit be nem hunyhatja többé az ország veszte, s a „hét éves rosz gazdálkodás“ előtt. Mit szóljunk mi szászok ehez! A magyar nemesség közül a kétségbeesés félelmében a „rendszer változtatás“ erős szózata hallszik, a szász nemzet már nem áll egyedül, az ő régóta intő szavával. A pénzügyminister a képviselőházban felkiáltá: „Belső körülményeink miatt“ — hogyan panaszkodtunk ezekre évek óta hasztalanul! — „Európa kétségbeesett életképességünk felett“ és azonnal hozzáteszi: „de e ház, a mint jelenleg alkotva van, alapos javitások keresztülvitelére nem alkalmas.“

És mégis a ház egy uj választási törvényt alkotott, mely az activ és passiv választói jogra nézve, európa- ellenes határozványaival, mint egy középkori rém áll a 19-ik században, s melyet ezenkivül a képviselőházba való belépési tilalom töreivel övedztek körül, ugy, hogy a magyar állam jövőjének leggonoszabb ellensége jobban nem árthatott volna. Hogy forduljon ez jobbra, midőn az ugyis müveletlen országban, a müvelt osztálynak, egy nagy része, a törvényhozásban való résztvételtől ki van zárva? Ha a „tudatlanság liberalismusa“ ott ezután még bujább hajtásokat tesz, a Ghyczy által oly csipősen emlitett „Kétségbeesés politikája“ nem fog-e még furcsábban a nyilvános esztelenekhez vonni, s rémületes véget előidézni?“

Uj esztendőre már megváltozik a collega hanguláta és következőképpen zengedez:

Mi is, itt távol keleten, hol a nap jókor feljön, hová azonban a nyugat európai müveltség sugarai csak későbbre hatnak el, jó hajtószelet, s vésznélküli időt kérünk. A béke müveinek hódolva, vésznélküli időt kérünk mi, ha mindjárt a mainál vészteljesebb időben atyáink a kormánypálczát hordozták is, ha e nép hajóczkája gyakran magára hagyatva a felzudult hullámokba is dobatott. Nekünk ugyanis kezdettől fogva szokásunk, a polgári rend utain járni, s a törvények felsége előtt meghajolni. E lap is beköszöntője alkalmával hűséget fogadott az uralkodónak, hűséget az államnak, s hűséget a törvényeknek, s hiszi, hogy ezt épen oly kevéssé sértette valaha meg, mint a saját népéhez való hűségét.

Nem a vak rágalmazók kiáltásai, kik a legkisebb tényleges bizonyitvány nélkül eléggé arczátlanok, minket hazaellenességgel vádolni, hanem a keblünkben levő biró itt irányadónk. Mint azon háromezer szász polgár, kik a török ellen a legelső sorban küzdve, Szászváros mellett a Kenyérmezején a hazáért hősileg meghaltak, (1479) a miatyánkat németnyelven imádkozhatták, jóllehet magyar vezérlet alatt állottak, ugy mi is saját szokásunk szerint akarunk élni és meghalni. Nem a század szellemével ellentétes rendszerért küzdünk mi, ha szóval és irásban azon vagyunk, hogy a német polgároknak az államra csak hasznos tulajdonai fenntartassanak, a törvények és szerződések szentsége elismertessék, s a királyi adományok, melyeknek jövedelmei iskolai czélokra fordittatnak, sérthetlenek legyenek. Mi privilegiumok ellen küzdünk, s ebből titkot nem csinálunk, Mi a nemesség privilegiuma ellen küzdünk, mely a közelebbről alkotott választási törvényben, a nemeslevélhez kötött választási jogot egy uj nemzedékre meghosszabbitotta; mi a magyar faj privilegiuma ellen küzdünk, mely a magyar-nyelv kizárólagos uralma által, övéinek hivatalokat és méltóságokat biztosit, s a más fajhoz tartozók elpártolásáért jutalmakat tüz ki. Mi a kászt- és faj törekvéseknek vagyunk ellenzői, de semmiesetre nem ellenségei az államnak. Mert ez állam, a mi szent meggyőződésünk szerint, csak ugy virágozhatik, ha ez ország különböző törzsei közt a nap és szél egyenlően fel lesz osztva, ha csak érdem, s az arravalóság, s nem a nyelv és nemeslevél lesz előtérbe tolva.

Ha az állam ellenségei volnánk, a több magyar lapokbol kisugárzó kétségbeesésnek csak örülnénk. Minthogy azonban nem vagyunk, a kétségbeesés hangjait őszintén sajnálni tudjuk. Mert kétségbeesés által se községet, se nemzetet, se országot megmenteni nem lehet. Az ország összeségének oly elutasithatlan követelményei vannak, hogy azoknak teljesülésétől, az ország egész jövője függ. Mindenekelőtt az ország lakóinak egyenjogusága, nyelv, vallás s születésre való tekintet nélkül igazsággá kell hogy váljék, hogy az ország áldozatkész polgárokat nyerjen. Az ország hitelét erősiteni kell, nem adófelemelési eszközökkel, melyeknek behajthatóságáról senki sem akar kezeskedni, hanem — ha másképen nem lehet — a fekvő államjavak eladása, munkaképes s gazdáskodó elemek elvonása, valamint a költséges intézmények felhagyása által. A polgár adóképességét végre emelni kell, az ország minden részeiben szétágazó vasuthálózat kiépitése által, mely czélra a külföld tőkéje biztos garantia mellett még mindig kölcsön vehető. Ki e követelményeket teljesiti, azé a jövő; ki megveti, az a szomoru következményeket magának tulajdonitsa.

Vajha a jelenlegi hatalmat birók megértenének! Mi az alkotmányosság barátai vagyunk, s azért az absolutismus iránti óhaj tőlünk távol van. Mert tudjuk mi, hogy az absolut kormányzásra vonatkozó minden kisérlet, csak rövid tartamu lehet, miután e monarchia az alkotmányos eszmék minden oldalról jövő befolyásának sokáig ellent nem állhatna. Vajha tehát a magyar államférfiak alkotólag lépnének fel, s a sérelmeket elháritanák, melyek, a belügyi politika eddigi veszedelmes iránya által keletkeztek!“

Hirdetmény.

Az 1874. deczember hó 31-én beváltás végett kisorsolt erdélyi földtehermentesitési kötvényekről.

(Vége.)

A kisorsolt földtehermentesitési kötvények a húzás napjától számitva hat hónap mulva az osztrák értékben kiszámitott összegekben az e tekintetben fennálló szabályok szemelőtt tartásával a budai m. kir. államadóssági pénztárnál kifizettetnek, a mely pénztár egyszersmind a kihuzott, 1067. számu szelvényes 10.000 forintos kötvény ki nem sorsolt része fölött a megfelelő kötvényeket kiállitandja.

A kisorsolt és már esedékes kötelezvények visszafizetését a kolozsvári magyar kir. adóhivatal bizományi uton szintén eszközlendi.

A kifizetés előtti három utolsó hónap alatt a kisorsolt kötvények a szabadalmazott osztrák nemzeti bank által Bécsben a kisorsolás után azonnal a buda-pesti m. kir. földhitel intézet által is leszámittatnak (escomptirt)) egyuttal tudtul adatik, hogy a következő erdélyi földtehermentesitési kötvények tőke összegei korábbi kisorsolások alkalmával kihuzattak és már visszafizethetőkké váltak, de a pénztárból még kinem vétettek, és pedig:

Szelvényes kötvények.

50. frtos. 409. 539. 670. 1174. 1190. 1341. 1679. 3499. 3622. 4013. 4238. 4288. 4454. 4848. 4877. 5183. 5406. 5751. 5831. 5964. 6418. 6604. 6681. 6685. 6784. 7083. 7143. 7432. 7486. 7683. 7961. 8044. 9113. 9129. 9258. 9359. 9392. 9426. 9692. 9886. 10213. 10218. 10352. 10806. 10851. 11257. 11425. 11541. 11582. 12598. 12903. 13166. 13348. 13732. 14773. 14183. 14301. 14733. 15571. 16409. 18127. 19756 számmal.

100 frtos. 128. 199. 469. 666. 677. 790. 900. 967. 1129. 1172. 1336. 1652. 1748. 1803. 2097. 2099. 2661. 2711. 2955. 3071. 3132. 3474. 3632. 3889. 3956. 4267. 4574. 4765. 5042. 5113. 5122. 5226. 5585. 5746. 5815. 5843, 5924. 6015. 6198. 6251. 6283. 6446. 6456. 6547. 6940. 7060. 7212. 7257. 7455. 7491. 7621. 7807. 7881. 7907. 8039. 8056. 8282. 9320. 9706. 10074. 10187. 10193. 10211. 10269. 10356. 10375. 10785. 10763. 11113. 11168. 11280. 11953. 11992. 12048. 12157. 12185. 12242. 12325. 12400. 12660. 12799. 12868. 13406. 13667. 13764. 13810. 13337. 13995. 14899. 15016. 15258. 15301. 15337. 15720. 15783. 16057. 16243. 16971. 17351. 17489. 17548. 18071. 18136. 18161. 18259. 18490. 18508. 18622. 18803. 19081. 19623. 19697. 19730. 20346. 20646. 20661. 20855. 21114, 21179. 21399. 21466. 21477. 21551. 21705. 21718. 21784. 21873. 21915. 22007. 22184. 22665. 22675. 22681. 22726. 22886. 22906. 23027. 23037. 23158. 23415. 23448. 23477. 23493. 23669. 24051. 24195. 24231. 24392. 24656. 24950. 25489. 25516. 25561. 25965. 25971. 25994. 26126. 26163. 26183. 26224. 26277. 26397. 26519. 26610. 26920. 27178. 27579. 27642. 28019. 28027. 28037. 28041. 28148. 28242. 28352. 28397. 29363. 29511. 29606. 29641. 29805. 29991. 30318. 30323. 30518. 30697. 31004. 31155. 31213. 31315. 31320. 31367. 31391. 31395. 31466. 31654. 31683. 31845. 31919. 32242. 32455. 32587. 32928. 33449. 33536. 33716. 34050. 34092. 34730. 34763. 35537. 36829. 36864. 37737. 37918. 38111. 38193. 38574. 38850. 38999. 39047. 39397. 39605. 39791. 40170. 40805. 41099. 41225. 42190. 43013. 43567. 43594. 43730. 44771. 44948. 45044. 45066. 45883. 46187. 46197. 46888. 47574. 47923. 48194. 48207. 48663. 48673. 48761. 48918. 49090. 49410. 50122. 51924. 53763. 54926. 56288. 56818. 57147. 59276. 60222. 60338. 60688. 60871. 62167 számmal.

500. frtos. 269. 411. 804. 1484. 1761. 1760. 2474. 2705. 2710. 2711. 2929. 3147. 3369. 3808. 4370. 4380. 4532. 5203. 6099. 6707. 7129. 7657. 7888. 8109. 8429. 8282. 8652. 8559. 9238. 9350. 9352 számmal.

1000. frtos. 13. 93. 440. 462. 815. 1198. 1208. 1278. 2074. 2594. 2666. 2758. 3399. 3410 3569. 3700. 3827. 4441. 4932. 5011. 5114. 5177. 5216. 6230. 6657. 6848. 6954. 7168. 7265. 7500. 7613. 7665. 7895. 7966. 8091 8661. 9095. 9215. 9504. 9613. 9776. 9765. 9859. 9588. 10522. 10758. 10801. 11109 11549. 11583, 11870. 11921. 11992. 11990. forintnyi részlettel 12029. 12161. 13058. 13588. 14127. 14177. 14583. 15913. 15990. 16250. 18663. 19000. 19356. 19578. 20340. 20650. 20525. 20546. 20562, 22072 számmal.

5000. frtos. 43. 1079. 1705 számmal.

10.000. frtos. 981, 1005. 2359 forintnyi részlettel. 1535=7550 forintnyi részlettel.

A betüs kötvények.

Egy darab 900 frtos 504 számmal. Egy darab 200 forintos 3078 számmal. Egy darab 1080 frtos 708 számmal. Egy darab 1000 frtos 3130 számmal. Egy darab 100 forintos 242 számmal. Egy darab 1000 forintos 3139 számmal. Egy darab 1150 frtos 2500 számmal.

Ezen kötvények tulajdonosai figyelmeztetnek, hogy a lejárati naptól kezdve az azt kisorsolási naptól számitva hat hónap mulva kamat élvezeti jog megszünik, hogy ha mindazonáltal ezen kötvények szelvényei a szabadalmazott bécsi nemzeti tőzsde vagy pedig valamely tartományi gyüjtőtár által beváltatnak, az igy felvett összegek a tőkéből lefogni fogatnak.

Az erdélyi földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatóságától.

Budapesten, 1874. decz. 31-ik napján.

Az ügyvédi vizsgák.

(Szabályrendelet az ügyvédi vizsgának módozataira és dijara nézve.)

(Folytatás.)

A 2, 3. és ezen §-ban emlitett kérvények elintézése czéljából tartatott ülésekről jegyzőkönyv vétetik fel; e részben közelebbi utasitást a vizsgáló bizottság ügyviteli szabálya adnak.

7. §. Az irásbeli és szóbeli vizsga (id. t. cz. 6. §.) három (3) egymás után következő napra terjed, melyek közül kettő az irásbeli és egy a szóbeli vizsgára esik.

8. §. Az irásbeli vizsga az id. t. cz. 6. §-ban felsorolt tudományok körébe eső feladványok irásbeli kidolgozásából áll.

A feladványok egyikének tárgya a polgári, a másiké a bánya-, urbéri-, váltó- vagy kereskedelmi, és a harmadiké a büntetőjog és eljárás köréből vétetik.

Ezen feladványokból az irásbeli vizsga egyik napján kettő, másik napján pedig egy adatik a vizsgáló bizottság elnökének intézkedése szerint kidolgozás végett a jelöltnek.

9. §. A vizsgáló bizottság elnöke gondoskodik, hogy az irásbeli feladványok kidolgozására kijelölt helyiségben a vizsgáló bizottság egy tagja mint biztos jelen legyen, és hogy a vizsgálat napreggelén a sorszámokkal megjelölt irásbeli feladványok a vizsgáló bizottság pecsétjével lezárt boritékban a biztosnak megküldessenek.

Az irásbeli vizsgálatoknál biztos a budapesti, illetőleg a marosvásárhelyi ügyvédi kamarának a vizsgáló bizottságba ki nem jelölt tagja is lehet. E czélból a vizsgáló bizottságok

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

elnökei a budapesti, illetőleg marosvásárhelyi ügyvédi kamarákkal értekezzenek.

A biztos napidija 5 forint, félnapra 2 frt, 5 krajczár.

10. §. A jelölt a vizsgálatra kitüzött harmadnapon reggeli 9 órakor a bizottság elnökénél, s miután attól az irásbeli feladványra utitó számozott jegyet átvette, a kidolgozásra kijelölt helyiségben a biztosnál jelentkezzék, a ki a számozott jegynek megfelelő számu feladványt, vagy feladványokat fogja kidolgozás végett neki átadni.

11. §. A jelöltnek esti 6 óráig engedtetik idő a feladvány vagy feladványok kidolgozásra, mely alatt könyveket használhat, de senkivel sem érintkezhetik, és dolgozatának átadása előtt a helyiséget el nem hagyhatja.

A biztos köteles erre az illetőket figyelmeztetni, s az ez ellen cselekvőket a vizsgáló bizottság elnökénél még a szóbeli vizsga előtt feljelenteni.

A biztost a fenn kijelölt idő alatt másik váltatja fel.

12. §. Ha a dolgozat kész vagy az arra megadott idő lejárt: a jelölt tartozik dolgozatát az őrzői esetben akkor is, ha azt be nem fejezte, — névaláirásával ellátva a biztosnak átadni ki az átvétel időpontját minden dolgozatra feljegyzi, és azokat a feladványokkal együtt saját pecsétje alatt lezárt boritékban a vizsgáló bottság elnökének még azon napon átküldi.

13. §. A második napszinten irásbeli feladvány kidolgozására forditatik, ugyanazon szabályok szerint, melyek a jelen szabályrendelet 8—12. §§-ban vannak megállapitva.

14. §. Harmadik napon a kitüzött helyiségben és órában a szóbeli vizsga tartatik.

Ezen vizsga nyilvános, s ehez képest az arra bocsátottak névsora azon helyiségben, a melyben a vizsga tartatik, kifüggesztendő.

15. §. A hallgatóságot a vizsgáló bizottságtól illő távközben korlát választja el.

A hallgatóságnak közbeszólni, tetszést vagy nemtetszést nyilvánitani, és a jelölteket a nyert kérdésekre felelésben sugás vagy jelek által segiteni nem szabad.

Az ez ellen cselekvőt, ha rendreutasitása fanat nélkül marad, a vizsgáló bizottság elnökének jogában áll a helyiségből kiutasitani.

A jelen szabályrendelet ezen §-a azon helységben, hol a szóbeli vizsga tartatik, kivonat alakjában kifüggesztendő.

(Vége köv.)

Újévi adakozások.

Tekintetes szerkesztő ur!

A szokásos ujévi kéregetések megváltását tanáinunk a küszöbön álló 1875.-dik évre elintézvé van szerencsém a tekintetes szerkesztő ur szivessége által a nagyérdemü városi közönséget az elrendelt gyujtés eredményét a következőben becses tudomására juttatni. Adakoztak:

M. k. honvédkerületi parancsnokság 10 frt 30 kr. Építészeti hivatal 3 frt. M. k. pénzügyigazgatóság 12 frt. 70 kr. M. k. fővám és adóhivatal 3 frt. 60 kr. Ns. Kolozsmegye tisztsége 9 frt 84. kr. A. t. l. kegyesrendiek 10 frt. 50 kr. M. k. tud. egyetem tanári kara 40 frt. 20. kr. R. kath. plebániai hivatal 10 frt. Ev. ref. lelkészi hivatal 9 frt. 10 kr. Ág. h. lelk. hivatal 3 frt. Unitárius lelkészi hivatal 7 frt 20 kr. Gör. egys. lelk. hivatal 1 frt Gör. keleti lelk. hivatal 1 frt. Izr. hitközség lelk. hivatala 5 frt. M. k. telekkönyvi igazgóság 5 frt. 30 kr, Kiváltságos keresk. társulat 16 frt. 70 kr. M. k. dohány gyár igazgatósága 7 frt. 50 kr. M. k. bányaigazgatóság 9 frt. 30 kr. M. k. postahivatal 4 frt. 40 kr. M. k. vasuti állomás főnökség 1 frt. Városi tanács tisztviselői kar 53 frt. 40 kr. M. k. törvényszék 10 frt. 60 kr. M. k. járásbiróság 4 frt. 50 kr. Belváros kerület közönsége 265 frt. 5 kr. Külmagyar-külközép kerület közönsége 56 frt. 68. kr. Külmonostor-külszén kerület közönsége 59 frt. 50 kr. Kétvizköz kerület közönsége 17 fr. 8 kr. Hidelve kerület közönsége 45 frt 58 kr. Cs. k. katonai állomás parancsnoksága 13. 10 kr. Cs. k. kat. élelmezési hivatal 1 frt. Cs. k. csendőr parancsnokság 2 frt. Kolozsvári takarék pénztár 4 frt. Victoria biztositó társulat 5 frt Iparos kölcsön pénztár 5 frt. „Tisza“ bark ügynöksége 5 frt. Összesen 718 forint. 66. kr.

Ezen szép tetemesösszeg a városi szegények pénzalapjának javára elhelyeztetvén, ezen alap által elérendő nemes czél előmozditására forditandó.— A nagyérdemü közönség nemeslelkűségének ujabb fényes bizonyitványa által hathatós részt adta a közügyek iránti páratlan buzgóságának, s azon becses támogatásnak, melyben hatóságunkat a szegényügy állapotainak javitása körül részesiti; fogadja azért összesen egy, mint egyenként, a szenvedő emberiség nevében forró köszönetemet.—

Kolozsvárt, deczember hó 31-én 1874.

Simon Elek,
polgármester.

Meghivás.

A nagyméltóságu m. kir. igazságügyminiszter urnak utasitó rendelete következtében és az 1874-ik évi XXXIV-ik törvényczikk 110. §. sa alapján a Kolozsvártt alakitandó ügyvédi kamara kerületében létező összes ügyvéd urakat ezennel felhivom, „hogy az 1875 január 16-án délelőtt 10 órakor a Kolozsvárt a városi közgyülési teremben“ tartandó a akulási gyülésre megjelenni, egyuttal „igazolási okmányaikat az ülést megelőző napon azaz január 15-én alólirt törvényszéki elnöknél“ beadni sziveskedjenek.

A kir. törvényszék elnökétől Kolozsvártt, január hó 5-én 1875.

Biró Pál
kolozsvári k. törvényszéki elnök.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten jan. 5. 10. ó. 40 p. d. e.
Érkezett, jan. 5. 10. ó. 40 p. e. d.

Az országgyülés mártiusban eloszlatásanak hirét megczáfolják. A múlt év utolsó negyedének pénzügyi eredményei kedvezők; az egész évben a direct adóknál 16 millio, az indirect adóknál 3 millióval több folyt be, mint az előző évben. A közlekedési miniszteriumban alkudozások folytak a vasutaknak egy közös igazgatóság alá helyezése ügyében.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 5. 1875.

— **Br. Kemény Ferencz** drága hamvait tegnap délben kisérte öröknyugalomra tisztelői és bámulóinak roppant serege. Az elhunyt belmonostorutczai háza előtt már 11 óra előtt a kocsik özöne lepte el az utczát, a ravatalt pedig városunk összes katonai és polgári méltóságai, az aristokraczia teljes számban, egyetemi és főtanodai tanárok, szóval az intelligentia szine-virága állotta körül. A nagy halottat tiszt. Szász Domokos búcsuztatta el övéitől és a házától egy valóban remek nagyhatásu beszéddel. Ezt követőleg megindult az impozáns menet, közbe fogva az elhunyt családi czimerével diszitett négyes fogatú gyászkocsit, mely előtt egy selyempárnán a nagy halott rendjele vitetett. A temetőig kisérte a menet a gyászkocsit s innen M.-Bakkosdre szállittattak a nemes hamvak. A feledhetetlen férfiu életrajzának megirására városunk szakavatott férfiai vállalkoztak; annak idején mi is közölni fogjuk.

— **Szinházunkban** tegnap két kis vigjáték: „A vadon rózsája“ és „Vigjáték házasság nélkül“ adatott. Az első egy meglehetősen gyarló szinmüvecske, de jó kezekben hatással adható, ezuttal azonban válogatva sem lehetett volna helytelenebbül osztani szerepet; sőt a mi véleményünk szerint Libenschutz betegsége miatt e darab egyátalán nem is kerülhetett volna szinre. Boer Emma minden lehetőt elkövetett ugyan, hogy megfeleljen feladatának, de a vadrózsai naivság megszemélyesitése nem tartozik az ő szerepkörébe. Ditro-ról most már mi is azt mondjuk, hogy nagy fába vágta fejszéjét; egy mizantrop öreg ur hű és a mellett vigjátékba illő ábrázolása nála gyakorlottabb és tapasztaltabb szinésznek is nem csekély feladat; Szentgyörgyi vagy Mátrai más hatást ideztek volna elő. Török K. ektelen kapkodása és nógatása pedig épen betette az ajtót s Mátrainé is Philipoviesnének engedhette volna itt az anyoka szerepét. Szóval e vigjáték vagy csak hirtelenében vétetett elő vagy pedig kivételesen egy kis botlást követett el vele az igazgatóság. A darab után egy tánczos uraság ugrándozott el valami kozák balettet. Tánczolni kétségtelenül jól tánczol, csak a táncz rosz, mit választott. Ezt követőleg a fenemlitett eleven, de a moral szemponjából selejtes vigjátékban Boér Emma talpraesett alakitása kiérdemelt tapsokat aratott; Kassai kifogyhatatlan humora folytonos derültségben tartotta a közönséget; Szentgyörgyi játékában bizonyos kedvetlenség mutatkozott; Vidor, Krasznai megállották helyüket.

— **A flórenczi négyes** ismét Kolozsvárra jő; a kik tehát az első alkalommal nem részesülhettek azon ritka élvezetben, hogy a világhirü négyest hallhassák, márczius hóban, mikorra idejövetelük tervezve van, lesz alkalmuk rá.

— **A kolozsvári** román club tagjai: Lázáru Sándor, dr. Szilasi Gergely, Ohifa Gergely, Russu Victor, Vajda László, Popu Gávris, Rosiescu Vasil, Báldi Lázár s Petranu János egy barátságos felszólitást intéznek a „Tel. Rom.“ hasábjain a román clubbok, a megyei bizottmányi tagokhoz, valamint az erdélyi összes román intelligentiához, melyben utasitást adnak a választói jogokra nézve s inditványozzák, hogy a jövő választásokra vonatkozólag K. Fehérvárt 1875 február 15-én egy román conferentia tartassék, s ez értekezletbe minden megye, szék vagy vidék, 30,000 román lakos után egy-egy kepviselőt küldjen, mely képviselőket a törvényhatóság bizottmányának román tagjai válasszák. Szükségesnek tartják, hogy az értekezletet a román nemzet tekintélyes férfiai hivják össze s ez összehivás e hó 20-ig megtörténjék.

— **A szinházi álarczos** bálok janhó 12-én és 28-án foknak megtartatni.

— **A kolozsvári** országos nemzeti szinház műsorozata jan. 5-től 11 ig. Kedd jan. 5. „Lammermoori Lucia“, b. sz. 88, szerda 6. „Tiszteletes keservei“ másodszor b. sz. 89. csütörtök 7. „Szegény ifju története“ b. sz. 90. péntek 8. opera b. sz. 91. szombat 9. „Hamlet“ b. sz. 92. vasárnap 10. „Két pisztoly“ b. sz. 93. hétfő 11. „Orpheus az alvilágban“ b. szám 94.

— **A tegnapi lapunkban** emlitett új darabokat, melyek közelebbről szinre fognak kerülni, a következő operai ujdonságokkal egészitjük ki: a „Granadai éji szállás“, „Don Pasquale“ és az „Eskü“ szintén nem sokára elő fognak adatni.

— **Ma délben** a piaczsoron kéménygyulás történt. de a megjelent tüzoltóink által rögtön eloltatott. A k.-monostori tüzoltók 7 és a kolozsváriak 3 percz alatt jelentek meg a tüzjelzésre.

— **Cziriák Frigyes** helybeli szappanyos 32 éves korában agyszélhüdés következtében elhalálozván, tegnap helyeztetett örökök nyugalomra. Béke poraira!

— **A rendőrség köréből** F. hó 1-én d. u. 1 órakor a belmagyar és belközép utca közti átjáró sikátorból kirobogó urasági fogat, a Tisza Lászlóé éppen a kijáratnál a járdán haladó szegény asszonyt legázolt. Az asszony csontöréseket s igy nehéz testi sértést szenvedett. Az ügy a kapitányi hivatal által a bünvádi biróságnak feljelentetett.

— **Öngyilkosság**, Nagy-Szebenben január 3-án egy hadapród főbelőtte magát. Hátrahagyott levelében állitólag azt irja, hogy a tiszti vizsgára nem érzi magát elég erősnek, s a bukás szégyenét nem tudná s nem is akarja tulélni.

— **A nagy-szebeni** tanácsháznál az 1874-ik évben a foglyok száma nem volt kevesebb 1187-nél, a kik közül (a kényszer utlevéllel kiutasitottakat nem számitva) 525 tolonczoltatott el. Szép társaság!

— **Posta ügyben** már többször tapasztaltuk, hogy a közönség óhajának, ha az nyilvánitva lett, az illetékesek készséggel tettek eleget, segitettek a hiányon. Egy ily hiányra kivánjuk figyelmeztetni a miniszterium illető osztályát. A postai utalványoknál ugyanis nem használtatnak térti vevények, holott itt a pénzküldeményeknél a pénz kézhez vevéséről nyugtául szolgálhatván, a legszükségesebb. A közönség érdekében figyelmeztetjük tehát az illetőket, segitsenek e hiányon az által, hogy a postai utalványok mellett térti vevények használhatását engedélyezzék.

— **A „Pester Lloyd“** Ausztriából ki van tiltva a bécsi ügyészség rendelete folytán addig, mig az Offenheim vádirat közlése lapjában foly, a minek közlését — Magyarország Ausztriára nézve külföld lévén — nem akadályozhatják ugyan meg, de a lap egy időre kitiltása jogukban áll.

— **Táborszky** és **Parsch** zenemű kiadóhivatalából bekü detett hozzánk „Favoritchen“ polka francaise, zongorára irta Farbach. A csinos kiállitásu zenemű ára 50 kr.

A „Vasárnapi Ujság“ január 3-iki száma a következő tartalommal jelent meg:

A bukovinai magyarok (képpel). László Mihalytól. — Egy szoborra. (Költemény, Dalmady Győzőtől) — Életmentés a föld alatt (képpel). — A zsolczai hős. (Történeti rajz. Jókai Mórtól.) — Három orosz és három angol kalandjai. (Verne Gyula regényes utazásaiból, két képpel.) — Petőfi utolsó levelei 1849-ből. — A budapesti összekötő vasuti hid (képpel). — Vulkanikus kitörés a napon 1874. szept-ben (4 képpel. — A hétről. (Tárcza.) — Irodalom és művészet; közintézetek, egyletek; mi ujság; egyveleg; sakkrovat stb. rendes rovatok.

A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára félévre 4 frt, a Politikai Ujdonságok“-kal együtt, s a „Magyar Gazda“ melléklettel 6 frt.

„Kivonat a Hivatalos Értesitőből.“

— Nszebeni Dregoi Máriának lefoglalt, s 909 frt 60 krra becsült ingatlanai márcz. 6-án eladatnak.

— Farkas Danielné Szilágyi Juliának lefoglalt, és 1714 frt 33 krra becsült Kolozsvártt a feleki útban levő emeletes háza és telke febr. 1-én el fog adatni.

— Nagy-disznódi Czerdes Mihálynak 2213 frta becsült ingatlanai jan. 20-án becsáron alól is eladatik.

— Boér Miklósnak lefoglalt s 1580 frtra becsült Abrudbányán találtató ingatlan javai jan. 2 -án eladatnak.

— Mvásárhelyi üveges kereskedő néhai Apfeltbaler József hagyatéki csődtömege ellen megnyitott csődeljárás megszüntettetett.

— Kolozsvártt elhalt Poch József ingatlan vagyona fele részéhez örökösödési joggal birók 40 nap jelentkezhetnek.

— Brassai kereskedő Mantsu C. Jordán ellen megnyitott csődeljárás megszüntettetett.

— Éli Demeter és Barbu Miklosnak 1610 frtra becsült szászvárosi ingatlanai jan. 14-én eladatnak.

CSARNOK.

A nyári évszak korcsolyásai.

(Németből átdolgozva közli B. G.)

(Fojtatás)

A pataknak soknemü csodás szépségét nem lehet kevés szóval leirni. Medre, a vizsgálódásra kimerithetetlen gazdaságot tartalmaz, nemkülönben a partjait koszoruzó és imitt amott a köveket ékesitő növényvilág is. A kavics, melyet a rajta átfolyó hullámok helyenhelyen tovább hengergetnek, szép simára kikerekitett alakját épen a folytonos továbbhengergetés által, a patak hullámaitól nyeri. E kavicsok, e hajdani szikladarabocskák sokat beszélnek mi nekünk az idő hatalmáról, saját sorsukról, mely — midőn a continens nagy része tengerárral volt boritva — elválasztá a nagy sziklatömegtől, sodorta alább alább, mig munkába adta őket ennek a patakocskának. S a növényzet, mely bennt a patakban a hullámok között virágos szigetecskét alkot, vagy lombsátor alakban a partról a patak vizére hajlik, majd, mint egy finom, levelekből álló virágos tátyol szövődik egyik parttól a másikig s a patakot sürün átfonja: e növényzet is megérdemli, hogy ismerjük és méltányoljuk, mert mindég uj meg uj szépséget tár szemeink elébe. A kövekre tapadt zöld szövetszerü növégyroston, nagyitó üvegen át vizsgálva a moszatok országa is fölkelti csodálatunkat, szintúgy bámulatra ragadnak a növényekre tapadó nyálkacsomók is, melyekben a górcső a Desmidiáknak, Diatoniáknak és más egyszerübb ázalagoknak csöndes csodáit tárja fel.

Már az első tekintetre is azonban lebilincselőbb a tiszta vizfenék, vagy hullámfelületnek élénk világa, a különös állatoknak tevékenysége, élete, sürgés-forgása, mint a csöndes növényvilág, mely a abeszkekkel diszitett partszőnyegként szeg körül a patakot.

És arra, hogy minden, mi ott van, érdekeljen, elragadjon bennünket: csupán éles szem és élénk figyelem kivánta ik. A különféle férgek csigafélék. ammoni-alakban tekeredő Conchiliák, melyek a viz tenekén nyugosznak, vagy a kiálló növények levelére és száraira tapadnak; az apró halak, melyek fészk ikből csapatonként úszkálnak a part felé; a csillogó set t szinü vizi bogarak, melyek úszás közben gondolatsebességgel villannak el a felszinen: — mindezek elésorolhatlan, folyton váltakozó képek, melyekről a tekintet nem tud elfordulni.

Ez, egy közönséges, erdő kön, mezőkön átcsörgedező igénytelen patak.

A vizi állatvilág e nyüzsgésében, sürgés-forgásában egy egészen különös, valamennyire meglepő látvány ötlik szemeinkbe. Pedig csupán csak egy légyről van szó.

Hozzá vagyunk már szokva azon tapasztalathoz, hogy a légy nem képes egyébre, mint repülni, le és föl szaladgálni vagy tetszésre szerint ottatapadni minden szilárd felületre. Nem tagadhatjuk meg némely tréfás, bohó szokását sem: társaival játszik, kergetőzik, ingerkedik, nyavakodik, azután tisztogatja magát; de, ha szerencsétlenül bele talál esni a tejes fazékba, vagy sörös pohárba akkor vége van minden művészetének; a veszélyben csak vergődik, de sem úszással, sem kapaszkodással a bajból kiküszködni nem tud; szóval: nincs elemében s elmerül.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás és a pénzügyi válság.

I.

A gazdászati válság, a melynek fülsértő zsibaja oly visszatetszőleg vegyült az 1873-ki világkiállitás örömhangjai közé, a lefolyt másfél év alatt az osztr.-magyar birodalam minden társadalmi rétegét kisebb nagyobb mérvben érintette.

Alig van ma ház, a mely ezen esemény befolyása alól elvonhatta volna magát. Előbb a játék-papirok tulajdonosai voltak a könyörtelen pusztitás czéltáblái; aztán következtek a bőrzekörben letelepitett hitelpapirok, a papirokra jöttek a dologi értékek; minden iparos s kereskedő tudna erről valamit mondani, s a gazdászati történet e fejezete számára még több anyag is fog ezután felgyülni. Hanem a földbirtok sem lesz megkimélve. Hol lehetne most földbirtokkal, vagy a mezőgazdaság termékeivel való olyan forgalmat találni, a melyre ne volna rányomva a bizalmatlanság, pangás és üzleti undor setét jellegének bélyege? A vagyon napról napra elmorzsálódik; az 1874 ki Silveszternapi mérlegek alig teendnek kellemesebb benyomást, mint a nehéz betegekről kiadott jelentések.

S még is voltak és vannak prófétáik, a kik más szinben látták a jövőt!

Holott a liquidatiók, fusiók és felszabaditások egész gyógyszertárát kimerit tték a nélkül, hogy az óhajtott tisztitó processust előidézték volna. Végül maradt még egy reménysugár, a mely megvilágitandó volt a komor képet: a gazdag aratás. Nem Jobbers, hanem igen hiteles tekintélyek adták ki a jelszót, hogy minden az aratás eredményétől függ!“ És ezerszeres echóban visszhangzott: „Csak az aratás képes az osztr. magyar birodalmat sajnos helyzetéből kirántani; a szemes gabona gazdag termése és tömeges kivitele rövid időn behegeszti a börzeszédelgés sebeit, s akkor a válság azon történelmi események közé tartozand, a melyek egyetlen közgazdaságot sem kimélnek meg; sőt igen egészséges regeneratiot hoz létre.“ Igy okoskodtak a próféták. Hanem másként történt.

Mindezek előtt tényként kell constatálnunk, hogy a gabona-termés nemcsak az oszt. magyar birodalomban, hanem a világ más részeiben is, a melyek a nemzetközi gabona-conjunkturákra befolyással szoktak lenni, 1874-ben sokkal jobb volt, mint 1873-ban. Szükebb hazánkra nézve még nem birunk ugyan hivatalos és teljesen megbizható adatokat; mert a dolog természete hozza magával, hogy a valódi cséplési eredményeken alapuló pontosabb föltételek, a különféle gazdasági egyletek ől csak a mult hetek folytán érkezhettek be, s kritikai statistikai földolgozásukig még tetemes idő fog eltelni. Hanem eltekintve ezen hivatalos aratási statistikáról, a melyet csak az 1875. év márczius havában me jelenő miniszteri évkönyv hozand, az eddig ismert általános becslések teljesen elegendők arra, hogy az aratást az osztrák-magyar birodalomban 1874-ben jónak nevezhessük. Azon előleges becslések után, a melyeket a gabona és lisztcsarnok elnöksége, az augusztus hó közepén Bécsben tartott második nemzetközi gabona- és magvásár alkalmából bizalmi férfiak által fölvétetett, e tekintetben nem foroghat fenn kétség.

(Folyt. kövt.)

Árjegyzék.

— A **gy.-fehérvári** piacz árai jan. 2-án 1875. A. auszt. mérő Tisztabuza 4 frt 70 kr, elegybuza 3 frt 75 k. rozs 2 frt 90 kr. kukoricza — ft. zab 1 frt 55 kr. pityóka 1 frt 34 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsir 60 kr. egy kupa borsó 36 kr. lencse 36 kr paszuly 25 kr Egy font kenyér liszt 13 kr Egy font marhahus 20. Egy mázsa széna 1 frt 65 kr. Egy öl tüzifa kemény 9 frt — kr.

— A **beszterczei** piacz árai deczember hó 29 én 1874. Alsó-Auszt. mérő. Tisztabuza 4 frt. 40 kr. Rozs 2 forint, 80 kr. Elegybuza 3 frt, 60 krt Zab 1 forint, 50 kr. Széna 2 frt, — kr. Alomszalma — frt 95 kr. Zsupszalma 1 frt Egy öl fa 6 frt 50 kr. Marhahus 14 kr.

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 4-én 5% Metalliques 69 95 frt. Kamat —. — 5 Nemzeti kölcsön 75 10 % frt 1860. Kölcsön 111.25 Bankrészvény 1001 Hitelintézeti részvények 223.50 London 110.60 ft. st. Ezüst 104 50 Cs. kir. arany 530 — Napoleondor 889.

Urbeni kötvények: Magyarországi 7755. Temesi 76.— Erdélyi 76.— Horvátországi 80.—.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Egyesült erdélyi Takarékpénztár.

Alaptőke 333,400 frt. 30% befizetéssel.

Üzlethelyiség Kolozsvárt főtér 2. sz.

1) elfogad pénzbetételeket 6% kamat mellett 25 krtól kezdve, betételi könyvekre vagy folyó számlára; e kamatokat a betétel napjától kezdve a kivétel napjáig számitja, s minden julius 1-én és január 1-én tőkésiti.

2) Előlegeket ad a börzén jegyzett értékpapirokra.

3) Leszámitol szabályszerüen kiállitott váltókat.

4) Vesz és elad értékpapirokat.

Az Egyesült Edélyi Takarékpénztár igazgató választmánya.

Nyilttér.

Cohn Laz Sams. urnak Hamburgban e számunkban közölt nyeremény-hirdetése figyelmet érdemel. Ez üzlet tudvaleőleg a legrégibb és legszerencsésebb; a múlt májusban ismét nála nyerték a főnyereményt, s már azelőtt **360 000, 270,000, 244 000, 183,000, 180,000 156,000** többször 152,000 150,000 90,000, igen gyakran 80,000, 60,000, 48,000, 40,000, 36,000, sat. márkát érő nyereményt fizetett ki, a mi által sok ember gazdag tőkepénzessé lett. Most kevés betéttel ismét nagy tőkét esetleg 375 000 márkát nyerhetni. Terjedelmes összeköttetései folytán e ház bárhol fizeti a nyereményeket, miután tömeges megrendelések várhatók, forduljon mindenki bizalommal **Cohn Láz. Sáms**-hoz **Hamburgba**, mert lelkiismeretes és pontos szolgálatot várhat.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **2020.** 1874. (3) (3—3)

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. k. pénzügyi ministerium f. é. december 15-ről kelt 42145 számu meghagyásából, alólirott m. k. dohánygyári Igazgatóság által, az 1875-dik évre szükséglendő:

2000	darab	7″	széles,	3/4″	vastag,	2°	hosszu lágy	deszka
2000	„	8″	„	3/4″	„	2°	„ „	„
2000	„	9″	„	3/4″	„	2°	„ „	„
1950	„	10″	„	3/4″	„	2°	„ „	„
50	„	12″	„	1 1/4″	„	2°	„ „	„

továbbá 270 öl 3′ hosszu kemény tüzifa szállitása iránt, ezennel verseny tárgyalás nyittatik; melyhez az irásbéli 50 kros bélyegjegygyel és 10% biztositék letételéről szóló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok, a kolozsvári m. k. dohánygyári Igazgatóságnál legkésőbb **1875. évi január-hó 12-én délelőtti 11 óráig** benyujtandók.

A szállitási és ajánlati feltételek, a gyári irodában a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvártt, 1874-dik év december 30-kán.

A m. k. dohánygyári Igazgatóságtól.

Nem hivatalos.

(7) (1—12)

Tudvalevőleg a

456 számra

esett a m. é. május 19-én ismét a

246.000 márka nagy nyeremény

e jelszó alatt

Isten áldása Kohnnál!

s hivatalos nyeremény-lajstrom szerint nálam nyerődött; általában a m. é. május, junius, october, november és december havában tött ént huzások alkalmával **tisztelt részvényeseimnek 900.000 márkát vagy 320,000 tallért meghaladó nyereményeket fizettem ki, a mint ezt hivatalos nyeremény kimutatások bizonyitják.**

A Hamburg városói biztositott nagy pénz kisorsolás

7 milió 810,000 márkát meghaladó összegben ismét rendkivül nagy és számos nyereménynyel lón gyarapitva; csak **80 200 sorsjegyet** tartalmaz, s kevés hó alatt 6 osztályban **következő nyeremények fognak biztosan nyeretni: 1 nagy fönyeremény ezer leg 375 000 márka;** különösen **250** ezer, **125,000, 90,000, 60,000, 50** ezer, **40,000, 36,000,** 3-szor **30,000,** 1-szer **24,000,** 2-szer **20,000,** 1-szer **18,000,** 6-szor **15,000** 22 szer **12,000** 34-szer **6000** 2-szer **4800,** 40-szer **4000** 4-szer **3600** 203-szor **2400,** 4-szer **1800,** 41-szer **1200,** 510-szer **600** 10-szer **360** 597-szer **300,** 4-szer **240,** 19,700-szor **132,** 17,941-szer **120, 60, 48, 24 18, 12** és **6** márka.

A más dik osztály nyereményhuzása hivatalosan

f. é. január 13-ra és 14-re

van határozva, a melyre

egy egész eredeti sorsjegy ára **6** frt o. é
egy fél eredeti sorsjegy ára **3** frt o. é.
egy negyed eredeti sorsjegy ára **1 1/2** frt o. é.

Ezen az **államczimerrel ellátott eredeti sorsjegyeket** azok bermentes beküldése mellett, a **legtávolabb vidékekre** is azonnal megküldöm a t megrendelőknek.

Hasonlólag megküldöm t. megrend lőimnek huzás után a **nyeremény lajstromokat** és **nyereményeket** pontosan és titoktartással. Terjedelmes összeköttetéseim folytán a nyeremények mindenki lakhelyén is felveheti.

Cohn Láz. Sams.
Hamburgban
főügynök, bank és váltó-üzlet tulajdonos.

(8) (1—1)

Egy tanuló eltévedése.

Egy tanuló fiu 12 éves, kinek neve Szász Dezső, mult évi december 11-kén a kolozsvári Convictusból eltávozott, termete magos, szőke sürü haju; ha valaki tudna róla, kereszténytől kötelességből felkéretik nagyatyját Csiszér Lajost Kendi-Lónán értesiteni. Utolsó posta Válaszut.

Január 3-kán, 1875.

(9) (1—8)

Eladó ház.

a búzautczában **14** sz. alatt egy szilárd épületü ház, mely **5** szoba, konyha, pincze, kút, istáló, szekér és faszin- és külön udvarral van ellátva, örökáron eladó. Értekezhetni

Csiki József urral

bel középutcza **19** szám alatt

(513) (3—4)

ORGONÁK!!!

A nagyérdemü egyház elöljáróságoknak figyelmébe ajánlja alólirt, hogy

ÚJ ORGONÁK

a jelen korszak szerint különféle dispozitiókkal bárminő nagyságuak készitését elvállalja.

Ajánlja a már ösmert jó műveit a művészet és zene minden kedvelőinek és megrendeléseknél pontos szolgálatot igér olcsó árakkal, több évi jótállás mellett.

Régi orgonák kijavitva olcsón kaphatók minden időben.

NAGY JÓZSEF,
harmonium és orgona-művész.
Saját házában, bolgárszeg 1436 szám alatt a gőztürdővel szemben, Brassóban

Fontos törvénytudományi ujdonságok.

Épen most jelentek meg és **Stein János** erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Az új választási törvény.
Hivatalos kiadás Ára zsebkiadás alakban 30 krajczár.
Nyolczadrétben 20 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 22 kr.

Törvényczikk az ügyvédi rendtartásról.
Ára 20 krajczár.

Törvényczikk a királyi közjegyzőkről.
Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő birói ügyviteli szabályok.

Nyolczadrét alakban. Ára 50 kr.

VIDÉKI megrendeléseknél legczélszerübb a postadij elkerülése tekintetéből, a törvényczikkekért járuló összeg postautalványoni előleges beküldése.

BUDAPESTI SZEMLE,

a m. t. akadémia megbizásából. Szerkeszti Gyulai Pál.
12-dik szám. **1874 november — december.** Ára 2 frt.

A természet könyve.

Közérdekü olvasmányok a természettudományok köréből. Bernstein A. német műve. Első és második füzet; füzetenkint 50 kr.

E közérdekü vállalatra, mely egyelőre 20 füzetre van tervezve és melyből havonkint egy füzet fog megjelenni, annyival inkább is felhivjuk a közönség különös figyelmét, miutan e munkát belérdemén kivül a csinos kiállitás és olcsó ár is ajánlja.

Emlékeim. Jókai Mórtól.

Két kötet. Ára 4 frt.

Egy sziv története.

Regény. Két kötetben. Irta Castelár Emil. Ára a két kötetnek 2 frt.

A művészet, vallás és a természet Olaszországba.

Irta Castelar Emil. A szerző arczképével. Ára 1 frt 50 kr.

CIGARETTE.

Regény. Két kötetben. Irta Ouida. Ára a két kötetnek 4 frt.

Europa összehasonlító földleirása.

Visontay János által. I. kötet. Ára 2 frt 80 kr.

Önálló vámterület és védvám.

Nemzetgazdászati tanulmány. Irta Szmrecsányi A. Ára 80 kr.

PÁRISI TITKOK.

Irta Sue Jenő. Franczióból. 15 kötet.

A könnyebb megszerzés végett e munka kötetenként **80 krban** is **adatik.**

(6)

„ATHENAEUM“
nagy képes naptára 1875. Ára 1 frt.

Erdélyi képes naptár
1875. Ára 26 kr.

Irodai fali naptár
1875. évre.
Rom katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita ünnepekkel, bélyegillették táblákkal, s a királyhágón inneni rész törvényszékei táblázatos kimutatásával.
Különös tekintettel hivatali használatra.
Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

Hölgyek naptára.
1875. Diszes aranymetszettü kötet.
Ára 1 frt 60 kr.

Magyar nők naptára
Ára 60 kr.

Falusi gazda naptára
Ára 80 kr.

Népzászlója naptára.
Ára 40 kr.

Lidércz naptár.
Ára 60 kr.

Magyarnép naptára.
Ára 25 kr.

ORVOSI zsebnaptár
1875-re.
Dr. HOCHHALT K.-tól. Vászonkötésben Ára 1 frt 20 kr.

Ügyvédek naptára 1875-re.
Összeállitá Kovács Ferencz
Vászonkötésben 1 frt 40 krajczár.

Dr. Joh. Nep. Vogl's VOLKS-KALENDER.
Preis 65 kr.

J. J. Weber's, grosser Leipziger illustrirter KALENDER.
Preis 1 frt 96 kr.

Határidő naptár.
Ára 1 frt 20 kr.

Österreichischer Volks- u. Wirthschafts-Kalender Steif geb.
Preis 48 kr.

Neuer Illustrirter Pester VOLKS-KALENDER.
Preis 50 kr.

ALMANACH COMIQUE
pour 1875. Preis 45 kr. sat.

KODOLÁNYI
gazdasági zsebnaptára 1875.
Ára 2 frt.

Kodolányi
gazdasági zsebnaptára 1875-re.
Ára 12 utasitási füzetkével együtt angolvászon kötésben 2 frt.

ERDÉLY legnagyobb könyvcsarnoka.

STEIN JÁNOS
erdélyi muzeum-egyleti könyvárusnál
Kolozsvárt kapahatók:

A magyar s külirodalom
minden ágának bármely termékei.

Mindennemü tan- és segédkönyvek
egyetemek, gymnasiumok, polgári, kereskedelmi és elemi tanintézetek számára.

DÍSZMŰVEK,
történelmi és egyéb fontos közérdekü müvek.

Ifjusági iratok és képes könyvek.

IMAKÖNYVEK,
minden vallásfelekezetüek számára, egyszerü s a legdiszesebb selyem, barsony s elefántcsont kötésekben.

Jeles és legujabb: HANGJEGYEK,
különbféle **hangszerekre** s a legdúsabb választékban.

Bármely szaktudomány
jelesebb művei raktáron tartatnak.

Naptárak
1875-ik évre.

Épen most jelent meg:

Faublas lovag kalandjai.

Louvet de Couvray eredeti
franczia müve után. Pompásan szinezett boritékba füzve 1 frt 80 kr.

(1*)

„KODOLÁNYI“
gazdasági zsebnaptár 1875
Ára 2 frt.

SCHNIERER GYULA
jegyzék naplója
Ügyvédek és birák számára 1875.
Ára 1 frt 20 kr.

Jegyzék napló
mindenki számára 1875.
Ára 1 frt 20 kr.

Nemzeti nagy képes naptár.
Ára 1 frt.

Protestáns uj képes naptár.
Ára 50 kr.

Istvánbácsi naptára.
Ára 50 kr.

Uj honvéd naptár.
Ára 60 kr.

ERDÉLYI NAGYOBB KÉPES NAPTÁR
Erdély teljes tiszti czimtárával és egy kalauzzal. Ára 50 kr.

KOSSUTH naptár.
Ára 40 kr.

Nevessünk,
uj humoristikus naptar.
Ára 40 kr.

Magyar tárczа naptár 1875.
Egy csinos fényképpel. Ára 20 kr.
Ugyanaz egy fényképpel, aranyozott boritékban 40 kr.

Illustrirter Kalender u. Novellen-Almanach.
Herausgegeben von Menk Dittmarsch
Käufer dieses Kalenders erhalten als **Gratis Prämie** ein prachvolles **Oehlfarbendruck-Bild.**

Hermannstädter
Neuer und alter Haus-Kalender.
Preis 20 kr.

Fromme's Wiener Geschäfts- und Auskunfts Kalender Steif geb.
Preis 40 kr.

Almanach du magasin pittoresque.
Preis 45 kr. sat.

„ATHENAEUM“
nagy képes
naptára.
Ára 1 frt.

Nagyrabecsült vásárlóim és a t. cz. hölgyek érdekében!

OKOLICSÁNYI MAITON

fölszerelési csarnoka Bécsben, Hohenmarkt 3 sz. I. emelet.

A fàrsàngi idényre bàli öltözetek

a legújabb párizsi minták szerint:

Tarlatan kelméből, gazdagon ékitve, teljesen készen . 30 — 50 forint.
„ „ atlasz, selyem, vagy virágokkal . 45 — 100 „
Egész selyem, gazdag uszály öltöny . . . . . 80 — 200 forint.
Atlasz, lyoni grosgrain, vagy bársony-ruha . . . . . 200 — 500 „

Megrendelések, minta-derék beküldése mellett, leggyorsabban eszközöltetnek.

A legszilárdabb szolgálatért kezeskedik a czég jó hirneve, s a legelső magyar családok ajánlata.

Kiházasitási szerelmények (fehérnemü- és öltözet-kiállitás) 500 — 1000 frt.

(516) (3—3)

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.